

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ
УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
кафедра логістики
інженерно-технічного факультету**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОК 04.1 «ФІНАНСУВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДПСУ»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення та видами діяльності)

Кваліфікація: Магістр національної безпеки (сфера прикордонної діяльності)

Професійна кваліфікація: офіцер оперативно-тактичного рівня Державної прикордонної служби України

Форма навчання: заочна

ВСТУПНІ РЕКВІЗИТИ

Статус дисципліни: Навчальна дисципліна вибіркового компонента.

Тривалість курсу: 5 кредитів (150 годин).

Мова викладання: українська.

Мета курсу: вивчення законів і закономірностей тилового забезпечення органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України у повсякденних умовах і при проведенні спеціальних заходів щодо пошуку правопорушників в умовах загострення військово-політичної обстановки.

Завдання навчальної дисципліни– «Фінансування та забезпечення діяльності ДПСУ» є ретельна і цілеспрямована комплексна підготовка фахівців до практичної діяльності з керівництва тилом органу охорони державного кордону в умовах оперативно-службової діяльності з охорони державного кордону.

Анотація курсу:

Актуальність курсу підтверджується потребою застосування методології аналізу ризиків діяльності та оцінювання стійкості систем забезпечення національної безпеки.

В межах курсу підготовка офіцера-керівника оперативно-тактичного рівня здійснюється шляхом надання знань, вироблення вмінь та формування практичних навичок необхідних для виконання обов'язків на посадах керівного складу ДПСУ, формування здатності розв'язувати складні задачі і проблеми прикордонної діяльності у галузі національної безпеки, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, інтегрування знань різних сфер національної безпеки, автономне прийняття рішень в складних і непередбачуваних умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог, що потребує застосування нових підходів і прогнозування, створення відповідної бази для подальшого професійного становлення та самовдосконалення з урахуванням конкретних потреб Державної прикордонної служби України.

Вивчення курсу сприяє набуттю спроможності здійснювати керівництво інформаційно-аналітичною діяльністю, оцінювати рівень ризику та управляти його рівнем в системі національної безпеки.

Матеріали курсу розроблені на основі європейського досвіду інформаційно-аналітичної роботи у прикордонній сфері.

Пререквізити курсу: Базові знання основ управління.

Викладач:

Доцент кафедри логістики кандидат педагогічних наук, доцент Олег Пономаренко, e-mail: ponomarenko2@ukr.net

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у слухачів наступних **компетентностей**:

А) Загальні компетентності:

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

Б) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 2. Здатність забезпечити спроможність частин, підрозділів та органів управління Державної прикордонної служби України (інших військових формувань та правоохоронних органів, утворених відповідно до Законів України) до виконання завдань за призначенням у системі національної безпеки.

ФК 4. Здатність до виконання функцій управління діяльністю органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України, побудови системи підтримки прийняття рішень в повсякденних умовах, під час участі у виконанні завдань протидії організованій злочинності, тероризму та воєнного характеру.

ФК 5. Здатність до планування застосування сил та засобів ДПСУ з метою участі в обороні України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності у взаємодії з іншими військовими формуваннями та правоохоронними органами сектору безпеки та оборони, у тому числі в умовах невизначеності щодо дій противника.

ФК 11. Здатність до управління фінансовими ресурсами та забезпеченням діяльності ДПСУ.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення слухачами наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН 7. Виконувати функції управління (прийняття рішення, планування, організація, мотивація та контроль) прикордонною діяльністю в різних режимах функціонування та умовах обстановки..

ПРН 8. Застосовувати сучасні технології управління (інформаційні, комунікативні, управління конфліктами, управління ризиками тощо).

ПРН 9. Застосовувати сучасні методи організаційного, інноваційного, ресурсного, фінансового та кадрового менеджменту.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Формування державного бюджету України.

Бюджет та бюджетна система України. Сутність і роль бюджету у фінансовій діяльності держави. Бюджетна система України.

Бюджетний процес в Україні. Порядок складання проекту бюджету України. Порядок розгляду та затвердження Державного бюджету України. Порядок виконання Державного бюджету України та внесення змін.

Тема 2. Основи фінансово-економічного забезпечення діяльності ДПСУ.

Основні засади фінансово-економічної діяльності ДПСУ. Нормативно-правове забезпечення фінансово-економічної діяльності ДПСУ. Обов'язки та права осіб органу ДПСУ з фінансового господарства. Контроль як функція управління фінансово-економічною діяльністю ДПСУ.

Особливості організації та ведення фінансово-економічної діяльності в ДПСУ. Організаційні засади фінансово-економічної діяльності ДПСУ. Контрольні заходи щодо фінансово-економічної діяльності ДПСУ.

Тема 3. Фінансово-економічне забезпечення в контексті стратегічного розвитку ДПСУ.

Фінансово-економічне забезпечення основних напрямів розвитку ДПСУ. Економічна характеристика та зміст кошторису ДПСУ. Основні засади здійснення державних закупівель товарів, робіт і послуг для потреб ДПСУ.

Виконання видаткової частини бюджету ДПСУ. Особливості складання, розгляду, затвердження та виконання кошторису ДПСУ. Процедури проведення публічних закупівель. Укладання господарських договорів та угод в ДПСУ. Реєстрація зобов'язань в органах Державного казначейства України.

Тема 4. Планування матеріального забезпечення діяльності ДПСУ на наступний календарний рік.

Загальні основи матеріального забезпечення ДПСУ. Функціонування органів управління матеріального забезпечення. Вихідні дані для організації роботи тилових органів. Визначення потреби органів охорони державного кордону в матеріальних засобах.

Робота Голови ДПС «СИНІХ» (Начальника регіонального управління) щодо оцінки стану матеріального забезпечення та визначення завдань на наступний календарний рік. Оцінка стану матеріального забезпечення ДПС «С» (РУ). Визначення основних завдань щодо матеріального забезпечення діяльності ДПС «С» (Регіонального управління) на наступний календарний рік.

Тема 5. Матеріальне забезпечення сил та засобів ДПСУ при загостренні обстановки на державному кордоні.

Матеріальне забезпечення прикордонної операції. Сили та засоби тилу ДПСУ, які залучаються до проведення операції. Планування проведення прикордонної операції. Ресурсне забезпечення прикордонної операції.

Планування тилового забезпечення прикордонної операції. Підготовка та розгляд пропозицій з тилового забезпечення проведення прикордонної операції. Постановка завдань підлеглим.

Тема 6. Матеріальне забезпечення сил та засобів ДПСУ під час дій в інтересах оборони України.

Матеріальне забезпечення органів ДПСУ, які залучаються до проведення спільних операцій з відбиття озброєного вторгнення. Сили і засоби угруповання тилу для виконання завдань із забезпечення органів ДПСУ. Організація забезпечення спільної операції. Організація взаємодії з органами матеріального забезпечення інших збройних формувань.

Тилове забезпечення регіонального управління в умовах ймовірної збройної агресії. Підготовка та розгляд пропозицій з тилового забезпечення регіонального управління. Постановка завдань підлеглим.

Тема 7. Система технічного забезпечення діяльності ДПСУ.

Загальні основи організації технічного забезпечення в ДПСУ. Структура системи технічного забезпечення. Принципи технічного забезпечення оперативно-службової діяльності ДПСУ.

Планування укомплектування ДПСУ озброєнням та військовою технікою. Організація укомплектування частин та підрозділів ДПСУ озброєнням. Проведення аналізу та визначення потреб. Організація укомплектування частин та підрозділів ДПСУ військовою технікою.

Планування забезпечення ракетами, боєприпасами та військово-технічним майном ДПСУ. Планування забезпечення ракетами, б/п та ВТМ частин та підрозділів ДПСУ. Організація та здійснення забезпечення частин та підрозділів ДПСУ ракетами, б/п та ВТМ.

Концептуальні основи планування експлуатації озброєння та військової техніки ДПСУ. Принципи планування експлуатації озброєння та військової техніки. Керівні документи в якості вихідних даних для планування експлуатації озброєння і військової техніки. Механізм планування експлуатації озброєння і техніки у ДПСУ

Методологія організації та здійснення відновлення озброєння та військової техніки ДПСУ. Принципи та сутність системи відновлення озброєння та військової техніки. Структура системи відновлення озброєння та військової техніки у ДПСУ. Проблематика потреб.

Система спеціальної та технічної підготовки особового складу технічних служб, підрозділів ДПСУ. Місце та роль спеціальної підготовки технічних підрозділів, служб. Керівні документи для планування спеціальної та технічної підготовки особового складу технічних служб та підрозділів. Механізм реалізації спеціальної та технічної підготовки у ДПСУ

Тема 8. Планування технічного забезпечення оперативно-службової діяльності ДПСУ.

Робота Голови ДПС «С» (начальника РУ) щодо визначення завдань технічного забезпечення діяльності ДПС «С» на наступний календарний рік. Оцінка Головою ДПС «С» (начальника РУ) стану технічного забезпечення.

Визначення основних завдань технічного забезпечення діяльності ДПС «С» (РУ) на наступний рік.

Планування технічного забезпечення прикордонної операції. Підготовка та розгляд пропозицій щодо ТехЗ проведення прикордонної операції. Постановка завдань підлеглим.

Визначення основних завдань технічного забезпечення при застосуванні сил та засобів ДПС «С» (РУ) в особливий період. Підготовка та розгляд пропозицій щодо ТехЗ при застосуванні сил та засобів ДПС «С» в особливий період. Постановка завдань підлеглим.

Тема 9. Концептуальні основи та структура інженерного забезпечення ДПСУ.

Концепція державної цільової програми з облаштування та реконструкції державного кордону України. Сутність концепції державної цільової програми з облаштування та реконструкції державного кордону України. Основні положення концепції. Перспективи реалізації основних вимог концепції.

Державна політика з питань інженерного облаштування державного кордону України. Державні підходи до питання інженерного облаштування демаркованих ділянок державного кордону. Особливості державної політики щодо питання інженерного облаштування недемаркованих ділянок державного кордону.

Тема 10. Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при загостренні обстановки на державному кордоні України, припиненні збройних та інших провокацій.

Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при загостренні військово-політичної обстановки на кордоні. Організація інженерного забезпечення при перебудові охорони кордону на ділянці регіонального управління. Організація інженерного забезпечення при пошуку та ліквідації ДРГ.

Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при припиненні збройних та інших провокацій на кордоні. Організація інженерного забезпечення при підготовці до відбиття збройного вторгнення. Організація інженерного забезпечення при відбитті збройного вторгнення по досвіду проведення АТО та ООС.

Досвід з організації інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності ДПСУ при відбитті збройного вторгнення. Досвід інженерного забезпечення відбиття збройних вторгнень за подіями на острові Коса Тузла. Досвід інженерного забезпечення під час анексії Криму та підготовці до ймовірного вторгнення на ділянці Азово-Чорноморського регіонального управління. Досвід інженерного забезпечення при відбитті збройного вторгнення під час проведення АТО на ділянці Донецько-Луганського регіонального управління.

Тема 11. Заходи інженерного забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ в інтересах оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості.

Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при загостренні військово-політичної обстановки на кордоні. Організація інженерного забезпечення при перебудові охорони кордону на ділянці регіонального управління. Організація інженерного забезпечення при пошуку та ліквідації ДРГ. Особливості інженерного забезпечення на недемаркованих ділянках державного кордону.

Інженерне забезпечення ведення оборонної операції регіонального управління в умовах захисту суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості Сінїх. Особливості інженерного забезпечення в ході ведення оборонної операції регіонального управління в умовах захисту суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості України. Сили та засоби інженерного забезпечення в ході ведення оборонної операції регіонального управління.

Сучасний стан державної політики щодо інженерного облаштування державного кордону України та перспективи щодо її розвитку. Перспективи з підвищення ефективності інженерного облаштування демаркованих ділянок державного кордону України. Перспективи з підвищення ефективності інженерного облаштування недемаркованих ділянок державного кордону України.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Розподіл навчального часу за курсами, семестрами та видами навчального навантаження

Курс	Семестр	кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин								Форма підсумкового контролю		
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота			Індивідуальна робота			Самостійна робота	Диференційований залік	
					лекції	групові заняття	підсумковий контроль	Усього	реферат	Конспект з теми			
1	2			16	4	4							
2	3				2	4							+
2	4				2	4							
Усього	5	150	24	8	12	4	62	24	38	64			+

Запланована кількість аудиторного навантаження – 24 годин

№ тем и	Найменування теми	Кількість годин на тему	Номери, вид занять та кількість годин			Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	К-сть годин
			1	2	3			
1	Формування державного бюджету України	2	Л2			9		
2	Основи фінансово-економічного забезпечення діяльності ДПСУ	2	Гз2			10		
3	Фінансово-економічне забезпечення в контексті стратегічного розвитку ДПСУ	2	Гз2			11		
4	Планування матеріального забезпечення діяльності ДПСУ на наступний календарний рік	2	Гз2			12		
5	Матеріальне забезпечення сил та засобів ДПСУ при загостренні обстановки на державному кордоні	2	Гз2					
6	Матеріальне забезпечення сил та засобів ДПСУ під час дій в інтересах оборони України	2	Гз2			1		
7	Система технічного забезпечення діяльності ДПСУ.	2	Гз2			2		
8	Планування технічного забезпечення оперативно-службової діяльності ДПСУ					3		
9	Концептуальні основи та структура інженерного забезпечення ДПСУ	2	Л2			4		
10	Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при загостренні обстановки на державному кордоні України, припиненні збройних та інших провокацій	2	Л2					

11	Заходи інженерного забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ в інтересах оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості.	2	Л2				
	Диференційований залік	4					
	Всього	24					

Умовні скорочення: лекція – Л, групове заняття –Гз, диференційований залік – Дз, заняття, що обов’язкове для оцінювання - Дз

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ тем и	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література*
1	2	3	4	5	6
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ					
1			6	Формування державного бюджету України	
	1	Лекція	2	<i>Бюджет та бюджетна система України</i> 1. Сутність і роль бюджету у фінансовій діяльності держави. 2. Бюджетна система України.	[1.2.]; [1.3.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.3.]
		самостійна робота	2	<i>Бюджетний процес в Україні.</i> 1. Порядок складання проекту бюджету України. 2. Порядок розгляду та затвердження Державного бюджету України. 3. Порядок виконання Державного бюджету України та внесення змін.	[1.2.]; [1.3.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.3.]
		самостійна робота	2	<i>Бюджетна класифікація.</i> 1. Класифікація доходів. 2. Класифікація видатків та кредитування бюджету. 3. Класифікація фінансування бюджету. 4. Класифікація боргу.	[1.2.]; [1.3.]; [1.11]; [1.13]; [2.1.]; [2.2.]; [2.3.]
2			6	Основи фінансово-економічного забезпечення діяльності ДПСУ	
	1	групове заняття	2	<i>Основні засади фінансово-економічних діяльності ДПСУ.</i> 1. Нормативно-правове забезпечення фінансово-економічної діяльності ДПСУ. 2. Обов’язки та права осіб органу ДПСУ з фінансового господарства. 3. Контроль як функція управління фінансово-економічною діяльністю ДПСУ.	[1.4.-1.30]; [2.1.] [3.2.]
		самостійна робота	4	<i>Особливості проведення інвентаризації в ДПСУ.</i> 1. Загальні вимоги щодо інвентаризації. 2. Особливості проведення інвентаризації матеріальних цінностей, розрахунків та інших статей балансу. 3. Перевірка та оформлення результатів	[1.17.]; [1.27.]; [2.1.]

				інвентаризації. Порядок регулювання інвентаризаційних різниць.	
3			4	Фінансово-економічне забезпечення в контексті стратегічного розвитку ДПСУ	
	1	самостійна робота	2	<i>Фінансово-економічне забезпечення основних напрямів розвитку ДПСУ.</i> 1. Економічна характеристика та зміст кошторису ДПСУ. 2. Основні засади здійснення державних закупівель товарів, робіт і послуг для потреб ДПСУ.	[1.3.]; [1.6.]; [1.10.]; [1.11.]; [1.13.]; [1.16.]; [1.20.]; [2.1] [3.1.] [3.2.]
		самостійна робота	2	<i>Основні засади здійснення державних закупівель в Україні</i> 1. Законодавче регулювання та принципи здійснення державних закупівель товарів, робіт і послуг. 2. Порядок проведення процедур закупівель.	[1.2.]; [1.3.]; [1.6.]; [1.10.]; [1.11.]; [1.13.]; [1.16.]; [1.20.]; [2.1.] [3.1.] [3.2.]
індивідуальна робота			14	<i>Опрацювання реферату у відповідності до переліку тем</i>	1.3.]; [1.6.]; [1.10.]; [1.11.]; [1.13.]; [1.16.]; [1.20.]; [2.1] [3.1.] [3.2.]
МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ					
4			6	Планування матеріального забезпечення діяльності ДПСУ на наступний календарний рік	
		Групове заняття	2	<i>Загальні основи матеріального забезпечення ДПСУ</i> 1. Функціонування органів управління тилового забезпечення 2. Оцінка обстановки. 3. Постановка завдань регіональним управлінням та органам охорони кордону	[1.40], [1.46]; [1.47], [2.5], [2.6].
		самостійна робота	2	<i>Основні положення логістики забезпечення збройних формувань.</i> 1. Система логістики. 2. Принципи логістичного забезпечення збройних формувань. 3. Основні риси та відмінності тилового та логістичного забезпечення.	[1.40], [1.46]; [1.47], [2.5], [2.6].
		самостійна робота	2	<i>Логістика у збройних силах держав – членів НАТО</i> 1. Структура логістики НАТО. 2. Особливості логістики збройних сил держав – членів НАТО.	[2.6]
5			6	Матеріальне забезпечення сил та засобів ДПСУ при загостренні обстановки на	

державному кордоні				
1	Групове заняття	2	<p><i>Матеріальне забезпечення прикордонної операції.</i></p> <p>1. Сили та засоби тилу ДПСУ, які залучаються до проведення операції.</p> <p>2. Планування проведення прикордонної операції.</p> <p>3. Постановка завдань.</p>	[1.46]; [1.47], [2.5], [2.6].
	самостійна робота	2	<p><i>Державний резерв України.</i></p> <p>1. Призначення та склад державного резерву.</p> <p>2. Фінансування системи державного резерву.</p> <p>3. Розміщення матеріальних цінностей державного резерву</p>	[1.48]
	самостійна робота	2	<p><i>Державні стандарти виробництва матеріальних засобів для складових сектору безпеки і оборони.</i></p> <p>1. Законодавча база стандартизації виробництва матеріальних засобів для складових сектору безпеки і оборони.</p> <p>2. Сертифікація матеріальних засобів.</p>	[1.48]
6		6	Матеріальне забезпечення сил та засобів ДПСУ під час дій в інтересах оборони України	
1	Групове заняття	2	<p><i>Матеріальне забезпечення органів ДПСУ, які залучаються до проведення спільних операцій з відбиття озброєного вторгнення</i></p> <p>1. Сили і засоби угруповання тилу для виконання завдань із забезпечення органів ДПСУ.</p> <p>2. Організація планування спільної операції.</p> <p>3. Організація взаємодії з органами матеріального забезпечення інших збройних формувань.</p>	[1.46]; [1.47], [2.5], [2.6].
	самостійна робота	2	<p><i>Аутсорсинг як принцип логістичного забезпечення та підвищення ефективності матеріального забезпечення охорони кордону.</i></p> <p>1. Надання логістичних послуг цивільними підприємствами в мирний час. 2. Надання послуг цивільними підприємствами в період загострення військово-політичної обстановки та у воєнний час.</p>	[2.6].
	самостійна робота	2	<p><i>Види і принципи аутсорсингу.</i></p> <p>1. Концепція «діаграм збалансованих переваг».</p> <p>2. Види, форми та принципи аутсорсингу, які можуть залучатись до забезпечення частин і підрозділів ДПСУ.</p>	[2.6].
	індивідуальна робота	16	<i>Опрацювання есе у відповідності до переліку тем</i>	[1.46]; [1.47], [2.5], [2.6].

ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ					
7			16	Система технічного забезпечення діяльності ДПСУ.	
	1	Групове заняття	2	<i>Загальні основи організації технічного забезпечення в ДПСУ</i> 1. Структура системи технічного забезпечення. 2. Принципи технічного забезпечення оперативно-службової діяльності ДПСУ.	[1.29]
	2	Групове заняття	2	<i>Планування укомплектування ДПСУ озброєнням та військовою технікою</i> 1. Організація укомплектування частин та підрозділів ДПСУ озброєнням. Проведення аналізу та визначення потреб. 2. Організація укомплектування частин та підрозділів ДПСУ військовою технікою. Проведення аналізу та визначення потреб.	[1.29]; [1.32]
	3	самостійна робота	2	<i>Планування забезпечення ракетами, боєприпасами та військово-технічним майном ДПСУ</i> 1. Планування забезпечення ракетами, б/п та ВТМ частин та підрозділів ДПСУ. Проведення аналізу та визначення потреб. 2. Організація та здійснення забезпечення частин та підрозділів ДПСУ ракетами, б/п та ВТМ.	[2.7]; [2.11]
	4	самостійна робота	2	<i>Концептуальні основи планування експлуатації озброєння та військової техніки ДПСУ</i> 1. Принципи планування експлуатації озброєння та військової техніки. 2. Керівні документи в якості вихідних даних для планування експлуатації озброєння і військової техніки. 3. Механізм планування експлуатації озброєння і техніки у ДПСУ.	[2.7]; [1.27]
	5	самостійна робота	2	<i>Методологія організації та здійснення відновлення озброєння та військової техніки ДПСУ</i> 1. Принципи та сутність системи відновлення озброєння та військової техніки. 2. Структура системи відновлення озброєння та військової техніки у ДПСУ. Проблематика потреб.	[2.11]
	6	самостійна робота	2	<i>Система спеціальної та технічної підготовки особового складу технічних служб, підрозділів ДПСУ</i> 1. Місце та роль спеціальної підготовки технічних підрозділів, служб. 2. Керівні документи для планування спеціальної та технічної підготовки особового складу технічних служб та підрозділів. 3. Механізм реалізації спеціальної та технічної підготовки у ДПСУ.	[1.29]

	самостійна робота	2	<i>Державне управління реформуванням системи технічного забезпечення ДПСУ.</i> 1.Проблематика реформування системи технічного забезпечення ДПСУ. 2.Підходи щодо створення технічного забезпечення за стандартами держав - членів НАТО.	[2.11]
	самостійна робота	2	<i>Технічне забезпечення збройних сил держав – членів НАТО.</i> 1. Структура технічного забезпечення НАТО. 2. Особливості технічного забезпечення збройних сил держав – членів НАТО.	[2.11]
8		8	Планування технічного забезпечення оперативно-службової діяльності ДПСУ	
	самостійна робота	8	<i>Воєнно-технічна політика, оборонно-промисловий комплекс держави як основа розвитку системи технічного забезпечення.</i> 1.Стан і перспективи розвитку оборонно-промислового комплексу України. 2.Основні напрями модернізації озброєння і військової техніки ДПСУ. 3. Проблемні питання організації технічного забезпечення під час особливого періоду	[2.11]; [1.27]; [1.29]
	індивідуальна робота	16	<i>Опрацювання есе у відповідності до переліку тем</i>	
ІНЖЕНЕРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ				
9		10	Концептуальні основи та структура інженерного забезпечення ДПСУ	
	1	лекція	2 <i>Концепція державної цільової програми з облаштування та реконструкції державного кордону України.</i> 1. Сутність концепції державної цільової програми з облаштування та реконструкції державного кордону України. 2. Основні положення концепції. 3. Перспективи реалізації основних вимог концепції.	[1.36], [1.37]
		самостійна робота	2 <i>Державна політика з питань інженерного облаштування державного кордону України</i> 1. Державні підходи до питання інженерного облаштування демаркованих ділянок державного кордону. 2. Особливості державної політики щодо питання інженерного облаштування недемаркованих ділянок державного кордону.	[1.37], [1.38]
		самостійна робота	2 <i>Структура інженерного забезпечення діяльності ДПСУ.</i> 1. Структура системи інженерного	[1.36], [1.37], [1.38]

			забезпечення діяльності ДПСУ. 2. Напрямки та перспективи розвитку системи інженерного забезпечення діяльності ДПСУ.	
	самостійна робота	2	<i>Нормативно-правова база інженерного забезпечення ОСД ДПСУ</i> 1. Законодавчі акти України з питань інженерного забезпечення ОСД. 2. Керівні документи ДПСУ з питань інженерного забезпечення ОСД.	[1.36], [1.37], [1.38]
	самостійна робота	2	<i>Інженерне забезпечення оперативно-службової діяльності ДПСУ.</i> 1. Організація виконання завдань інженерного забезпечення з метою забезпечення національної безпеки на державному кордоні. 2. Роль і місце інженерного забезпечення щодо забезпечення безпеки застосування прикордонних резервів в спільних операціях суб'єктів сектору безпеки та оборони.	[2.10], [2.12], [3.14]
10		8	Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при загостренні обстановки на державному кордоні України, припиненні збройних та інших провокацій	
	Лекція	2	<i>Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при загостренні військово-політичної обстановки на кордоні.</i> 1. Організація інженерного забезпечення при перебудові охорони кордону на ділянці регіонального управління. 2. Організація інженерного забезпечення при пошуку та ліквідації ДРГ. 3. Особливості інженерного забезпечення на недемаркованих ділянках державного кордону.	[2.10], [2.12]
	самостійна робота	2	<i>Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при припиненні збройних та інших провокацій на кордоні.</i> 1. Організація інженерного забезпечення при підготовці до відбиття збройного вторгнення. 2. Організація інженерного забезпечення при відбитті збройного вторгнення по досвіду проведення АТО та ООС.	[2.10], [2.12], [3.14], [3.15]
	самостійна робота	2	<i>Досвід з організації інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності ДПСУ при відбитті збройного вторгнення.</i> 1. Досвід інженерного забезпечення відбиття збройних вторгнень за подіями на острові Коса Тузла. 2. Досвід інженерного забезпечення під час анексії Криму та підготовці до ймовірного вторгнення на ділянці Азово-Чорноморського регіонального управління 3. Досвід інженерного забезпечення при відбитті збройного вторгнення під час проведення АТО	[2.10], [2.12], [3.14], [3.15]

			на ділянці Донецько-Луганського регіонального управління.	
	самостійна робота	2	<i>Науково-методологічний підхід до забезпечення ефективності системи інженерного забезпечення.</i> 1. Сучасні наукові погляди щодо забезпечення ефективності системи інженерного забезпечення. Методологічні підходи щодо оцінки ефективності системи інженерного забезпечення.	[2.10], [2.12]
1		8	Заходи інженерного забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ в інтересах оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості.	
1	лекція	2	<i>Інженерне забезпечення підготовки оборонної операції регіонального управління при застосуванні сил та засобів ДПСУ в інтересах оборони України.</i> 1. Основні заходи інженерного забезпечення підготовки оборонної операції регіонального управління. 2. Сили та засоби інженерного забезпечення підготовки оборонної операції регіонального управління. 3. Алгоритм роботи начальника регіонального управління з організації та виконання основних завдань інженерного забезпечення оборонної операції регіонального управління.	[2.10], [2.12]
	самостійна робота	2	<i>Сучасний стан державної політики щодо інженерного облаштування державного кордону України та перспективи щодо її розвитку.</i> 1. Перспективи з підвищення ефективності інженерного облаштування демаркованих ділянок державного кордону України. 2. Перспективи з підвищення ефективності інженерного облаштування недемаркованих ділянок державного кордону України.	[1.36]-[1.43], [2.10], [2.12]
	самостійна робота	4	<i>Нормативно-правове забезпечення демаркації, делімітації та облаштування державного кордону України.</i> 1. Нормативно-правове забезпечення демаркації і делімітації кордонів. 2. Нормативно-правове забезпечення інженерного облаштування державного кордону. 3. Основні напрями інженерного облаштування державного кордону в контексті цільової	[1.36], [1.43]

			Державної програми.	
індивідуальна робота	16	<i>Опрацювання есе у відповідності до переліку тем</i>		[2.10], [2.12]
Диференційований залік	4	<i>Матеріали диференційованого заліку</i>		
Всього	150			

Тематика рефератів

1. Організація та утримання запасів матеріальних засобів у відділі прикордонної служби.
2. Порядок прийому та видачі матеріальних засобів на склад прикордонного загону та їх документальне оформлення.
3. Робота начальника відділення (служби) речового забезпечення щодо забезпечення оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби ДПСУ.
4. Робота начальника відділення (служби) ЖКЗ щодо забезпечення оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби ДПСУ.
5. Робота начальника відділення (служби) ПММ щодо забезпечення оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби ДПСУ.
6. Робота начальника відділення (служби) продовольчого забезпечення щодо забезпечення оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби ДПСУ.
7. Роль і місце медичного і ветеринарного забезпечення у системі тилового забезпечення оперативно-службової діяльності органу охорони державного кордону.
8. Завдання логістики в системі Державної прикордонної служби України.
9. Особливості організації тилового забезпечення підрозділів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України, які здійснюють оперативно-службову діяльність з охорони державного кордону у горах.

Теми конспектів

1. Діяльність відділення логістики щодо забезпечення оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби. (Організація постачання матеріальних засобів у структурні підрозділи відділу прикордонної служби. Ведення господарської діяльності. Організація підсобного господарства).

2. Звітність відділу прикордонної служби перед відділеннями забезпечення органу охорони державного кордону.
3. Організація тилового забезпечення підрозділів розташованих у високогірних районах.
4. Тилове забезпечення підрозділів у різних фізико-географічних умовах.
5. Підготовка служб тилу до роботи в умовах надзвичайного стану та в особливий період.
6. Призначення, склад, організаційно-штатна структура та можливості батальйону матеріального забезпечення мбр.
7. Принципи здійснення закупівель. Порядок проведення процедур закупівель матеріальних засобів.

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і дослідницького методу), групові заняття (з використанням лекційного методу з елементами практичної роботи), самостійна робота, виконання індивідуальних завдань.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування та доповіді на групових заняттях, тестування (перше питання білету на диференційованому заліку), захист практичних індивідуальних робіт, написання рефератів. Вид семестрового контролю: диференційований залік.

Результати навчання	Зміст результатів навчання	Метод формування	Методи контролю досягнення
<p>ПРН 7. Виконувати функції управління (прийняття рішення, планування, організація, мотивація та контроль) прикордонною діяльністю в різних режимах функціонування та умовах обстановки. Програмний результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК 7, ФК 2, ФК 2, ФК 4, ФК 5, ФК 11.</p>	<p>Знання: знати сутність, зміст, принципи та завдання тилового забезпечення; знати завдання тилових підрозділів; знати керівні документи щодо організації тилового забезпечення. знати порядок та строки підготовки (подання) звітних документів за результатами тилового забезпечення оперативно-службової діяльності; знати вимоги до організації тилового забезпечення ОСД</p> <p>Розуміння: розуміти вимоги керівних документів з організації тилового забезпечення; розуміти порядок проведення тилового забезпечення в різних умовах ОСД; розуміти сутність тилового</p>	<p>Під час вивчення першої теми здобувачі вищої освіти вивчають роль і місце тилового забезпечення в системі підтримки прийняття рішення начальником органу ДПСУ. Вивчають завдання підрозділів, що здійснюють тилове забезпечення та порядок їх роботи. Вивчають методологію тилового забезпечення. Вивчаються вимоги до тилового забезпечення та їх вплив на зміст рішення. Вивчення матеріалу здійснюється на лекції, та самостійно з використанням консультації викладача.</p> <p>Під час вивчення другої теми слухачі вивчають теоретичні питання щодо методики організації тилового</p>	<p>Контроль досягнення ПРН 7 здійснюється за результатами написання реферату з теми №1. Крім того, питання щодо системи аналізу ризиків у ДПСУ, змісту інформаційно-аналітичних документів винесені для контролю окремих тестом на диференційованому заліку як перше питання білету. Методики оцінки, організації тилового забезпечення, які лежать в основі розробки плану тилового</p>

	<p>забезпечення та його вплив на охорону кордону.</p> <p>Застосування:</p> <p>застосовувати методику організації роботи тилу в різних умовах ОСД;</p> <p>Аналіз:</p> <p>оцінювати ефективність системи тилового забезпечення ОСД, надавати пропозиції щодо її удосконалення .</p> <p>оцінювати обстановку на державному кордоні та надавати пропозиції з метою обґрунтування рішення на охорону державного кордону.</p> <p>Синтез:</p> <p>Розробляти пропозиції з тилового забезпечення ООДК, застосування підрозділів ДПСУ в різних умовах;</p> <p>розробляти документи щодо управління тилом;</p> <p>обґрунтовувати сценарії розвитку тилової обстановки та застосування сил та засобів для захисту державного кордону;</p> <p>обґрунтовувати напрямки розвитку тилу ДПСУ.</p> <p>Оцінювання:</p> <p>оцінювати якість рішень з питань, що належать до компетенції ДПСУ з використанням експертних методів;</p> <p>оцінювати спроможності підрозділів щодо виконання завдань тилового забезпечення;</p> <p>оцінювати стан тилової обстановки на державному кордоні.</p>	<p>забезпечення під час групових занять, які проводяться лекційним методом з елементами практичної роботи. На самостійній роботі послідовно слухачі практично відпрацьовують організацію тилового забезпечення, органу охорони державного. Робота з практичної розробки пропозицій з тилового забезпечення організовується в групах, або окремо кожним слухачем.</p> <p>В кінці вивчення теми групи представляють результати оцінки та висновки і пропозиції та захищають їх під час сесії.</p> <p>Оцінка ефективності тилового забезпечення оперативно-службової діяльності, спроможності підрозділів щодо виконання завдань оцінюється під час оцінювання уразливості.</p>	<p>забезпечення, винесені на диференційований залік.</p> <p>Спроможність розробляти продукти тилового забезпечення та доповідати їх зміст слухачі доводять під час представлення практичних робіт на сесійному зборі.</p>
<p>ПРН 8.</p> <p>Застосовувати сучасні технології управління (інформаційні, комунікативні, управління конфліктами, управління ризиками тощо).</p> <p>Результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК 7, ФК 2, ФК 2, ФК 4, ФК 5, ФК 11.</p>	<p>Знання:</p> <p>знати сутність технологій управління.</p> <p>Розуміння:</p> <p>розуміти порядок організації тилового забезпечення приведення у вищі ступені готовності до дій;</p> <p>розуміти прорядко організації накопичення запасів матеріальних засобів;</p> <p>розуміти порядок організації тилового забезпечення частин МО в обороні, в наступі..</p> <p>Застосування:</p> <p>застосовувати розрахунки з організації тилового забезпечення;</p> <p>застосовувати знання з відпрацювання пропозицій для прийняття рішення посадовими особами ООДК;</p> <p>;</p> <p>застосовувати метод оцінки</p>	<p>ПРН 8 частково досягається в частині спроможності застосовувати сучасні технології управління, зокрема інформаційні.</p> <p>Слухачі на основі засвоєння моделі оцінювання ризиків, методів стратегічного аналізу набувають спроможності створювати ефективні системи управління та системи підтримки рішень.</p> <p>ПРН досягається під час вивчення теми 4, в частині розуміння порядку накопичення та зберігання запасів матеріальних засобів, організації тилового забезпечення приведення у вищі ступені готовності до дій. Вивчення 5 теми забезпечує спроможність</p>	<p>Контроль досягнення ПРН 8 здійснюється за результатами виконання практичних індивідуальних завдань. Висновки з оцінювання обстановки, зокрема ризиків за загрозою, визначення обґрунтованих з використанням методики аналізу ризиків заходи щодо зниження рівня уразливості свідчать про здатність слухача застосовувати модель управління ризиками для підвищення ефективності</p>

	<p>інформації щодо можливостей тилових підрозділів; застосовувати процедури обрання постачальників матеріальних засобів та послуг; застосовувати результати аналізу ризиків для прийняття рішення з охорони державного кордону;</p> <p>Синтез: формувати ефективні системи підтримки прийняття рішень.</p> <p>Оцінювання: Оцінювати ефективність функціонування об'єкта управління.</p>	<p>слухачів розуміти організацію управління фінансовими ресурсами.</p>	<p>управління.. Методики роботи з інформацією, її оцінювання та застосування для процедур оцінювання загроз та стратегічного аналізу представляються в результатах виконання практичних індивідуальних завдань та винесені на диференційований залік.</p>
<p>ПРН 9. Застосовувати сучасні методи організаційного, інноваційного, ресурсного, фінансового та кадрового менеджменту. Результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК 7, ФК 2, ФК 2, ФК 4, ФК 5, ФК 11..</p>	<p>Знання: знати організацію фінансового забезпечення ОСД та її контролю.</p> <p>Розуміння: розуміти сутність фінансового забезпечення ДПСУ; розуміти організацію надання медичної допомоги.</p> <p>застосовувати: застосовувати знання з організації керування фінансовим забезпеченням; застосовувати методику контролю за військовим господарством; застосовувати організації приймання та здавання справ і посади; застосовувати методику надання першої медичної допомоги на полі бою; вміння з евакуації поранених з поля бою; застосовувати методику аналізу та</p> <p>Аналіз: аналізувати фактори, які впливають на організацію фінансового забезпечення; аналізувати фактори які впливають на збереження життя і здоров'я військовослужбовців.</p> <p>Синтез: формувати висновки за результатами організації торгів із закупівлі матеріальних засобів; розробляти рекомендації щодо практичних заходів за результатами контролю господарської діяльності.</p> <p>Оцінювання: оцінювати можливості підрозділу з евакуації поранених і хворих.</p>	<p>В основу моделі тилового забезпечення покладаються процедури аналітичного процесу, побудованого за загальною методологією системного, процесуального та ситуативного аналізу, які за своєю сутністю аналогічні методології наукового дослідження.</p> <p>Основним методом проведення лекцій та групових занять є проблемний та дослідницький методи.</p>	<p>Рівень досягнення результату визначається оцінкою логіки побудови процесу фінансового забезпечення, визначення сценаріїв розвитку обстановки та напрямів стратегічного розвитку органів охорони державного кордону під час виконання індивідуальних завдань, достатністю факторів, що визначають явища та процеси, адекватністю розроблених шкал оцінювання, правильною інтерпретацією результатів оцінювання.</p>

Оцінювання знань, вмінь та навичок слухачів здійснюється за методикою, визначеною «**Положенням** про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється диференційовано за традиційною (національною) шкалою. Меже бути застосована бальна оцінка для підвищення точності та об'єктивності оцінювання. Оформлення індивідуальних завдань здійснюється відповідно до вимог, визначених у джерелі Підготовка та оформлення індивідуальних завдань з навчальних дисциплін : методичні рекомендації / укладач Д. А. Купрієнко. – Хмельницький : Електронне видання ФПКК НАДПСУ, 2019. – 47 с.

Слухач може обрати тему реферату чи індивідуального завдання з переліку, або обґрунтовано запропонувати власну тему в контексті виконання курсової роботи (проекту) або кваліфікаційної випускної роботи, що узгоджується з викладачем, який веде навчальну дисципліну.

Під час оцінювання есе враховують:

здатність слухача критично й незалежно оцінювати наявні дані, погляди, позиції, аргументи;

здатність розуміти, оцінювати та встановлювати зв'язки між фактами та оцінками;

уміння висловлювати власні погляди, обґрунтовувати й доводити свої думки.

Шкала оцінювання індивідуальних завдань

За традиційною шкалою	За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	Характеристика
5 (відмінно)	A	90...100 (відмінно)	Роботу виконано на високому науково-теоретичному рівні, грамотно та логічно викладено. Слухач успішно та творчо застосовує теоретичні знання на практиці. В методиці аналізу враховано достатню кількість факторів, шкали вимірювання побудовані адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені правильно, інтерпретація результатів аналізу здійснена правильно, що дозволило сформулювати обґрунтовані висновки та рекомендації. Кожна складова оцінюється 25 балів.
4 (добре)	B	82...89 (дуже добре)	Робота виконана на високому науково-теоретичному рівні, але допущені несуттєві помилки. Слухач в основному успішно застосовує теоретичні знання на практиці. В методиці не враховано несуттєві факторів, шкали вимірювання побудовані в цілому адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками, які не суттєво вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена в цілому правильно, що дозволило сформулювати в цілому обґрунтовані висновки та

			рекомендації.
	C	75...81 (добре)	Роботу виконано на достатньому науково-теоретичному рівні із несуттєвими помилками. Слухач в основному успішно застосовує теоретичні знання на практиці, мав окремі несуттєві труднощі. В методиці не враховано несуттєві факторів, шкали вимірювання побудовані в цілому адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками,, які не суттєво вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена в цілому правильно, що дозволило сформулювати в цілому обґрунтовані висновки та рекомендації.
3 (задовільно)	D	67...74 (задовільно)	У роботі є суттєві помилки і неточності. Слухач застосовує теоретичні знання на практиці в типових ситуаціях, мав окремі суттєві труднощі. В методиці не враховано суттєві факторів, шкали вимірювання не враховують суттєві складові параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками, які вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена не достатньо обґрунтовано, що призвело до помилкових висновків та рекомендації.
	E	60...66 (достатньо)	Робота виконана в цілому правильно на рівні мінімальних критерії, допущені грубі помилки. Слухач з певними труднощами застосовує теоретичні знання на практиці в типових ситуаціях, мав помилки в роботі.
2 (незадовільно)	FX	35...49 (незадовільно з можливістю повторного складання)	Допущено велику кількість грубих помилок. Слухач не може застосовувати одержані знання на практиці.
	F	1...34 (незадовільно з обов'язковим повторним виконанням)	Індивідуальне завдання не виконано.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Курс передбачає аудиторні заняття, індивідуальну роботу і роботу у складі групи, а також самостійне вивчення матеріалу з використанням консультації викладача.

Середовище навчання є творчим та відкритим.

Відвідування лекційних та групових занять у зборовий період є обов'язковим. Всі групові заняття оцінюються за результатами виконання індивідуальних завдань. Через поважні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Заняття, які слухач пропустив без поважних причин, відпрацьовуються за погодженням з викладачем.

Порушення кінцевих термінів подання роботи на перевірку та

перескладання: Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.

Роботи, які здаються на перевірку із порушенням кінцевих термінів без поважних причин, оцінюються нижче на 10 балів (один рівень за національною шкалою).

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях, обов'язкових для оцінювання з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни.

Під час навчання не допустимо порушення академічної доброчесності.

Забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти (у т.ч. створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату) є важливими складовими системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості)

Дотримання академічної доброчесності слухачами передбачає :

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної діяльності. Формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) х результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в роботах;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Конституція України - Закон України від 28.06.1996.
- 1.2. Бюджетний кодекс України № 2456-VI від 08.07.2010.
- 1.3. Закон України Про Державний бюджет України на поточний рік.
- 1.4. Постанова КМУ № 332 від 04.04.2001 Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок державного і місцевих бюджетів.
- 1.5. Постанова КМУ № 65 від 01.03.2014 Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету.
- 1.6. Постанова КМУ № 228 від 28 лютого 2002 Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ.
- 1.7. Постанова КМУ № 1294 від 07.11.2007 Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб.
- 1.8. Постанова КМУ N 1298 від 30.08.2002 "Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери".
- 1.9. Постанова КМУ від 28.09.2011 № 1001 «Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади»
- 1.10. Наказ МФУ № 57 від 28.01.2002 Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету.
- 1.11. Наказ МФУ № 11 від 14.01.2011 Про бюджетну класифікацію
- 1.12. Наказ МФУ № 309 від 02.03.2012 Про затвердження Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України
- 1.13. Наказ МФУ № 333 від 12.03.2012 Інструкція щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету
- 1.14. Наказ МФУ № 88 від 24.05.95 Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку.
- 1.15. Наказ МФУ № 1247 від 04.10.2011 Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту.
- 1.16. Наказ ДКУ № 44 від 24.01.2012 Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності.
- 1.17. Наказ МФУ та ГУДКУ від 30.10.1998 № 90 Про затвердження Інструкції з інвентаризації матеріальних цінностей, розрахунків та інших статей балансу бюджетних установ.
- 1.18. Постанова Правління НБУ № 637 від 15.12.2004 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні.

- 1.19. Наказ ДКУ № 68 від 27.07.2000 Про затвердження Інструкції про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання.
- 1.20. Наказ АДПСУ № 155 від 28.02.2006 Інструкція про організацію фінансового господарства в органах Державної прикордонної служби України.
- 1.21. Наказ Голови ДКК № 555 від 12.10.2001 Тимчасове положення з бухгалтерського обліку в Державній прикордонній службі України.
- 1.22. Наказ АДПСУ № 425 від 20.05.2008 Про затвердження Інструкції про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям ДПСУ року.
- 1.23. Наказ МВСУ № 622 від 27.06.2013 року Про упорядкування умов оплати праці працівників Державної прикордонної служби України.
- 1.24. Наказ Ректора НАДПСУ Про облікову політику Національної академії ДПСУ на поточний рік.
- 1.25. ДСТУ 2860-94. Надійність техніки. Терміни та визначення. – К.: Держстандарт України – 1994.
- 1.26. ДСТУ В3576-97. Експлуатація та ремонт військової техніки. Терміни та визначення. - К.: Держстандарт України – 1998.
- 1.27. Наказ МВСУ № 595 від 18. 07. 2017 р. «Про введення інструкції про порядок використання автомобільної та бронетанкової техніки в ДПСУ в мирний час».
- 1.28. Наказ АДПСУ № 37 від 25.01.2007 р. «Про визначення типів автомобільних транспортних засобів, що використовуються в ДПСУ».
- 1.29. Наказ МВСУ №577 від 09.07.2018 р. «Про затвердження Інструкції з автомобільного та бронетанкового забезпечення в ДПСУ».
- 1.30. Наказ АДПСУ № 305 від 10.04. 2008 р. «Про затвердження Інструкції про визначення річних норм витрачання моторесурсів автомобільних транспортних засобів та спеціальної техніки в ДПСУ на мирний час».
- 1.31. Наказ АДПСУ № 818 від 08.11.2004 р. «Про затвердження Інструкції про визначення норм напрацювання (строків служби) до ремонту і списання АТ, автомобільного та бронетанкового майна ДПСУ».
- 1.32. Наказ ДКК № 30 від 17.01.2002 р. «Про затвердження і введення в дію положення про укомплектування АТ ЗІП, автомобільною технікою».
- 1.33. Наказ Держкомкордону № 300 від 25.07.1995 р. «Про затвердження Інструкції про порядок проведення комплексних перевірок (інспектування) озброєння, техніки і особового складу технічних служб, підрозділів, частин, з'єднань Прикордонних військ України».
- 1.34. Наказ ДКК № 69 від 06.02.2003 р. «Про затвердження змін до Інструкції про порядок проведення комплексних перевірок (інспектування) озброєння, техніки і особового складу технічних служб, підрозділів, частин, з'єднань ПВУ».
- 1.35. Статут ДПСУ, частина II.
- 1.36. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1179-р від 11.11. 2015 р. «Про схвалення Концепції Державної цільової правоохоронної програми «Облаштування та реконструкція державного кордону» на період до 2020 року».

- 1.37. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 439-р від 14.05.2015 р. «План заходів щодо інженерно-технічного облаштування українсько-російського державного кордону, територій, прилеглих до районів проведення антитерористичної операції та Автономної Республіки Крим».
- 1.38. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1068-р від 13.10.2015 р. «План першочергових заходів з облаштування державного кордону вздовж берегової лінії та забезпечення охорони територіального моря України в межах Донецької, Запорізької, Херсонської та Миколаївської областей».
- 1.39. Наказ Голови Державного комітету у справах охорони державного кордону-командуючого Прикордонними військами України від 6 серпня 1998 року № 328 «Про затвердження Положення про військове (корабельне) господарство Прикордонних військ України».
- 1.40. «Інструкція з організації оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби Державної прикордонної служби України» введена в дію наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України від 29 грудня 2009 року № 1040
- 1.41. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби від 10 грудня 2004 року № 925 «Про затвердження та введення в дію інструкції про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї, боєприпасів та засобів активної оборони в органах Державної прикордонної служби України».
- 1.42. Наказ № 22аг Адміністрації ДПСУ від 20.12.2017 «Про інженерне, технічне забезпечення та радіаційний, хімічний, біологічний захист охорони державного кордону і екологічну безпеку в 2018 році».
- 1.43. Наказ № 113 Адміністрації ДПСУ від 23.02.2018 р. «Про організацію інженерного облаштування державного кордону України у 2018 році».
- 1.44. Розпорядження № 484-05 Адміністрації ДПСУ від 18.07.2005 «Про визначення порядку облаштування прикордонної інфраструктури».
- 1.45. Наказ № 31 Адміністрації ДПСУ від 27.04.2018 р. «Про організацію та здійснення перевірок державного кордону, інженерних споруд та загороджень, берегової смуги та узбережжя прикордонних водних об'єктів у 2018-2020 роках».
- 1.46. Наказ № 350 Адміністрації ДПСУ від 26.04.2018 р. «Про порядок роботи органів управління ДПСУ з підготовки до ОСД у 2019 році».
- 1.47. Закон України «Про національну безпеку України».
- 1.48. Закон України «Про Державний матеріальний резерв» №51/97 – ВР від 24.01.97р.

2. Базова

2.1. Фінансово-економічна діяльність Державної прикордонної служби України: навчальний посібник / Н. П. Левчук, В. В. Хіміч, О. В. Торічний, О.В. Коцеруба. – Хмельницький Видавництво НАДПСУ, 2014. – 272 с.

2.2. Бюджетні установи: бухгалтерський облік, оподаткування та звітність. В.І. Лемішовський, А.М. Дідик. – Львів: Бухгалтерський центр «Ажур», 2009. – 912 с.

2.3. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / заг.редакція. Ф.О.Ярошенка. – К.: Зовнішня торгівля; УДУФМТ, 2010. – 592 с.

2.4. Методика роботи посадових осіб та органів управління по управлінню тилом з'єднання (частини), Київ – 1999 рік.

2.5. Тимчасова настанова з логістичного забезпечення Збройних Сил України, частина 1 (стратегічний, оперативний рівень). – К.: ГШ ЗСУ, 2019 р. – 169 с..

2.6. Основи логістики: [навч. посіб.] – К.: Видання університету, 2012. – 107 с.

2.7. Жолнеркевич М.О. Технічне забезпечення військ, Хмельницький, видавництво АПВУ, 1997, 121 с.

2.8. Технічне забезпечення військ (сил): [навч. посіб.] – К.: НУОУ, 2015. – 256 с.

2.9. Шинкарук О.М. Транспортні засоби Державної прикордонної служби України. Експлуатація та надійність: навчальний посібник /О. М. Шинкарук, В. А. Сівак, С.А. Осташевський, Ю.О. Царьов – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2014. –208 с.

2.10. Царьов Ю.О. Інженерне забезпечення охорони державного кордону: навчальний посібник / Ю. О. Царьов., В. А. Сівак, В. М. Кульчицький та ін. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2015. – 232 с.

2.11. Сівак В.А. Інженерне та технічне забезпечення охорони державного кордону: довідник /В.А.Сівак, Ю.О.Царьов, А.Б. Добровольський – Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б.Хмельницького, 2012. –124 с.

2.12. Каморник О.В., Вербовенко О.В. Інженерне забезпечення охорони державного кордону в різних умовах: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво Академії ПВУ, 1998. – 61 с.

3. Допоміжна

3.1. Руководство по эксплуатации РАВ, часть 1. – М.: ВИ-1989.

3.2. О.Б. Лайнтвойт, О.Є. Ярмоленко, С.А. Осташевський Організаційні та технічні заходи з експлуатації автомобільної техніки в підрозділах охорони державного кордону. –Хмельницький: НАДПСУ, 2006.

3.3. Техническое обеспечение войск пограничного округа (танко- и автотехническое обеспечение). Издание высших пограничных курсов КГБ СССР. М., 1989г.

3.4. Основи автотехнічного забезпечення військ: Навчальний посібник, - Хмельницький: Вид. НАДПСУ, 2003.

3.5. С. В. Коломійчук. Збірник форм бойових документів по ТхЗ. Хмельницький: Вид. НАПВУ, 1999 р., 71 с.

3.6. Навчальний посібник «Організація та порядок інвентаризації матеріальних засобів у прикордонних військах України», Хмельницький – 2001 рік.

3.7. Навчальний посібник «Організація контролю господарської діяльності у військовій частині», Хмельницький – 2002 рік.

3.8. Підручник «Тил прикордонних військ», частина І.

3.9. Навчальний посібник, Ю.Ю. Шалімов «Облік матеріальних засобів», Хмельницький – 2000 рік.

3.10. Царьов Ю.О., Кульчицький В.М., Собченко В.А. Тепловізійні засоби охорони кордону: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2013.

3.11. Дем'янюк С.М., Стрельбіцький М.А., Купрієнко Д.А. Світлотехнічні засоби охорони державного кордону: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького, 2008.

3.12. Основи побудови системи інженерно-технічного контролю: Збірник дидактичних матеріалів. – Хмельницький: Видавництво Національної академії ПВУ, 2007.

3.13. Вербовенко О.В., Каморник О.В., Сівак В.А. Інженерні споруди та загородження, що використовуються в охороні державного кордону: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії ПВУ, 2000.

3.14. Основи інженерного забезпечення захисту державного кордону: навчальний посібник / О. Б. Лантвойт, О. О. Михайлишин, Ю. О. Царьов, В. А. Сівак та ін. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2015. – 168 с.

3.15 Російсько-український інцидент 2003 року в Керченській протоці: Державна прикордонна служба України на сторожі недоторканності рубежів Батьківщини : монографія / В. О. Назаренко, О. В. Бляшенко, М. І. Кабачинський, В. А. Кириленко. – Видавництво НАДПСУ, 2016. – 124 с.

Х. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1.1. Сайт бібліотеки НАДПСУ: <http://lib.nadpsu.edu.ua:8080/>

1.2. Модульне навчальне середовище ДПСУ: <http://10.241.24.9/moodle/>

1.3. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996/2001>